

Factsheet 1: Armoede

Wat is armoede?

Volgens de Raad van Europa (1975, 2004) zijn mensen arm wanneer: **“hun middelen zo ontoereikend zijn, dat zij worden uitgesloten van de minimaal aanvaardbare leefpatronen in de lidstaat waarin zij leven”**.

Armoede gaat over onvoldoende financiële mogelijkheden om de goederen en voorzieningen te betalen die in onze samenleving minimaal noodzakelijk zijn. Hierdoor is maatschappelijke participatie onmogelijk en dreigt er sociale uitsluiting.

Kenmerken van armoede

Vertrekkend van bovenstaande definitie kunnen we stellen dat armoede een **absoluut begrip** is, omdat het verwijst naar het hebben van een tekort aan middelen. Tegelijkertijd is het belangrijk om armoede te zien in de context van de samenleving waarin we leven. Om te kunnen deelnemen aan die samenleving moeten we beschikken over bepaalde middelen. Welke middelen dat zijn en in welke hoeveelheid hangt af van de samenleving en van ieders individuele behoeften. Daarom is het noodzakelijk om armoede **relatief te meten** (zie ook factsheet 4). Tegelijkertijd is armoede ook **meerdimensionaal**. Naast een tekort aan inkomen ervaren mensen in armoede vaak problemen op verschillende andere levensdomeinen zoals huisvesting, onderwijs of gezondheid. Het gaat over het niet of minder kunnen deelnemen aan de dominante activiteiten en waarden in onze samenleving. Daardoor is armoede niet alleen minder ‘hebben’ maar ook het ervaren van minder ‘zijn’ (zie ook factsheet 2). Een derde kenmerk van armoede is dat het voorkomt in **verschillende gradaties**. Dé arme bestaat niet. Armoede heeft betrekking op verschillende situaties.

Het kan zowel verwijzen naar het leven in moeilijke financiële omstandigheden als naar situaties waarbij mensen omwille van het gebrek aan geld volkomen buiten de maatschappij leven.

Deelnemen aan de samenleving

Mensen in armoede geven aan niet ‘gewoon mens’ te kunnen zijn. Zij ervaren onvoldoende mogelijkheden om hun sociale grondrechten te realiseren. Daarnaast profiteren zij ook vaak minder van het positieve aanbod van publieke goederen en diensten zoals onderwijs, kinderopvang, cultuur, gezondheidszorg of rechtshulp.

Overheden die armoede effectief willen bestrijden, moeten zowel inzetten op het voorkomen dat mensen in armoede verzeild geraken als op het verbeteren van de leefsituatie van arme gezinnen. Dit vereist acties die leiden naar een menswaardig inkomen, acties die de toegankelijkheid van publieke goederen en diensten vergroten, alsook inzetten op hulpverleningstrajecten. Deze laatste kunnen zich richten op het versterken van persoonlijke competenties zoals zelfvertrouwen, zelfsturing of oplossingsgericht handelen.

[Universiteit van Vlaanderen
www.armoedebestrijding.be](http://www.armoedebestrijding.be)
[Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting](#)